

รายงานวรรณกรรม

มาลี ร้อยสีพันใบ

'กาคะเยีย' เลิกแต่ไวใจได้

"พวกเราไม่ใช่พ่อค้า หากแต่ทำงานด้วยหัวใจ"

ในเทศกาลซีไรต์ปี 2556 เป็นเวลาของคนรักกวีที่ส่งผลงานเข้าชิงชัยกับ 'รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน' และถือเป็นปรากฏการณ์ใหม่ของวงการวรรณกรรมไทย เพราะมีผลงานรวมเล่มกวีนิพนธ์ส่งมาลาราวงวัลมากถึง 101 เล่ม โดยมีทั้งนักเขียนหน้าใหม่และหน้าเก่า ซึ่งยังไม่รู้ว่าคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหลายจะอ่านอย่างไรไหว

หนังสือทั้งหมดมีทั้งสำนักพิมพ์เก่าแก่ ที่ส่งผลงานนักเขียนลาราวงวัลมาทุกปี สำนักพิมพ์กลางเก่า-กลางใหม่ ที่มีผลงานนักเขียนได้รางวัลบ้าง และสำนักพิมพ์น้องใหม่ที่เพิ่งเกิดมาได้ไม่กี่ปี ที่ยังไม่เคยมีหนังสือได้รับรางวัลอะไรเลย พิมพ์ผลงานนักเขียน นักฝัน เพื่อส่งเข้าชิงชัย

หากตรวจสอบจากรายชื่อสำนักพิมพ์ที่ส่งผลงานเข้าประกวดปีนี้ มีสำนักพิมพ์

ใหม่ๆ อย่าง 'โรงนาบ้านไร่' ที่มี สัญญาพานิชยเวช คูแล และได้ชื่อว่าเป็นสำนักพิมพ์หนึ่งที่ทำหนังสือสวยไม่แพ้ใคร ส่งเข้าประกวด 4 เล่ม

นอกจากนั้นยังมีสำนักพิมพ์ที่เคยได้ซีไรต์ อย่าง 'ผลบุญภัย' ส่งเข้าร่วมประกวดอีก 4 เล่ม สำนักพิมพ์ 'ชายขอบ' อีก 4 เล่ม

และสำนักพิมพ์เล็กๆ ที่น่าจับตาไม่แพ้สำนักพิมพ์น้องใหม่อื่นๆ คือ 'กาคะเยีย สำนักพิมพ์' แห่งเมืองมหาสารคาม ซึ่งเป็นการรวมตัวกันของเด็กหนุ่ม (และเคยหนุ่ม) ลูกศิษย์ลูกหาของครูซีไรต์ อย่าง 'ไพฑูรย์ ธัญญา' ซึ่งปีนี้ส่งผลงานเข้าลาราวงวัลมากถึง 7 เล่ม

ประกอบด้วย ผลงานของ สุขุมพจน์ คำสุขุม 2 เล่ม คือ บ้านในหมอก และรากของเรา เงามของโลก, ผลงานของ วัฒนาธรรมกร 2 เล่ม คือ เปลือย และทาง

ใบไม้, ฮอยล้อ 1 เล่ม คือ ผังปรารถนา, พ.ประเทืองไทย 1 เล่ม คือ จินตลีลาชีวิต และไชยา วรรณศรี 1 เล่ม คือ นัยน์ตาข้างซ้ายแห่งอาเซียน

ที่มาของ 'กาคะเยีย'

คำว่า กาคะเยีย คือ โตะสำหรับวางหนังสือโบราณ และด้วยกาคะเยียเป็นคำไทยโบราณ ทั้งความหมายก็ชัดเจนเสมือนรากเหง้าหรือรากฐานอันสำคัญ กาคะเยีย ตามความหมายของผู้ก่อตั้งสำนักพิมพ์เขาบอกว่า หมายถึง ฐานรองรับความรู้ คือฐานรองรับจินตนาการ ฐานรองรับความจริง และความฝัน นั่นเอง

กาคะเยียสำนักพิมพ์ เกิดขึ้นครั้งแรกจากสมาชิกในกลุ่มคนหนึ่ง คือ บรรจง บุรินประโคน สมัยเรียนอยู่มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ช่วงปี 3-4 มีความใฝ่ฝันที่อยากจะมีสำนักพิมพ์เป็นของตัวเอง และตัวเองก็รักในการทำหนังสือมาตั้งแต่เรียนอยู่ปี 1 โดยเฉพาะหนังสือทำมือ จึงคิดว่าควรจะตั้งสำนักพิมพ์เล็กๆ ขึ้นมา แม้จะถูกหัวเราะเยาะบ้างในช่วงแรก แต่ก็มึนักเขียนหน้าใหม่ ใจกล้า เอาผลงานมาให้พิมพ์ บางคนอยากทำเล่มเดียวเพื่อเก็บไว้บูชา เก็บไว้ดูต่างหน้า แต่โดยรวมแล้ว การทำหนังสือ การทำสำนักพิมพ์แค่มิตรภาพที่หยิบยื่นให้กันระหว่างคนทำหนังสือกับเจ้าของผลงาน เขาก็บอกว่า 'คุ้ม' ทำให้เกิดเป็น กาคะเยียสำนักพิมพ์ ขึ้นมาอย่างชัดเจนในปี 2554

บุคคลสำคัญผู้ร่วมก่อตั้ง ประกอบด้วย พันัส ปวีราสนา เป็น บรรณาธิการ

อำนวยการ, ปรีชา ศรีบุญเศษ เป็นบรรณาธิการบริหาร, บรรจง บุรินประโคน เป็นบรรณาธิการ ฯลฯ

ที่ผ่านมา มีผลงานที่ดีพิมพ์ไม่ต่ำกว่า 100 เล่ม โดยเป้าหมายของพวกเขาเพียงแต่ "เป็นสถานที่เพาะบ่มความฝันสำหรับบุคคลที่มีฝัน และอยากสร้างความฝันของตัวเองให้เป็นจริงขึ้นมา โดยเฉพาะคนที่เขียนหนังสือ และอยากจะมีหนังสือเป็นของตัวเอง"

เพราะเป็นกันเอง ทำให้ได้ใจนักเขียน

สาเหตุที่นักเขียนชอบดันฉบับมาให้สำนักพิมพ์เล็กๆ แห่งนี้พิมพ์นั้น เขาบอกว่า อาจเป็นเพราะความเป็นกันเองของเรา และการผลิตงานออกมาอย่างสม่ำเสมอจนเป็นที่ยอมรับและไวใจในกลุ่มคนที่มาทำงานร่วมกัน

แต่ลึกๆ จริงๆ คงเกิดจากมิตรภาพ ความรัก ความไวเนื้อเชื่อใจกัน การให้เกียรติซึ่งกันและกัน เพราะพวกเขาใช้ใจทำงานมากกว่าปากท้อง จึงทำให้กาะเกะเยี้ยเป็นที่ไว้วางใจของพี่น้องนักเขียน ในขณะที่เดียวกัน ก็ได้ศึกษา เรียนรู้ ผักผ่อน และพัฒนาองบรรณาธิการจากโอกาสที่ได้รับ ซึ่งเป็นเกียรติกับสำนักพิมพ์เล็กๆ เป็นอย่างมาก

ที่ผ่านมา หนังสือของ กาะเกะเยี้ยสำนักพิมพ์ ก็เคยได้รับรางวัลอยู่บ้าง เช่น 'โตต้า' เมืองแดง 'ทรงดำ' ถิ่นสยาม จาก หนองแสด ถึง หนองปรัง ผลงานของ รศ.ดร.บุญยงค์ เกศเทศ เป็นหนังสือแนะนำ ประเภทสารคดี (สารคดีชาติพันธุ์วิทยา) ในการประกวดรางวัลเซเว่นบุคอวอร์ด ครั้งที่ 8 ปี 2554 และบ้านในหมอก ของ สุขุมพจน์ คำสุขุม ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ประเภทกวีนิพนธ์ ในการประกวดรางวัลเซเว่นบุคอวอร์ด ครั้งที่ 9 ปี 2555

และเมื่อถามว่า มีนักเขียนมาพิมพ์หนังสือกับกาะเกะเยี้ยค่อนข้างมากนั้น แสดงว่า กาะเกะเยี้ยสำนักพิมพ์ได้รับการยอมรับแล้วใช่ไหม พวกเขาบอกว่า แค่หนังสือที่พิมพ์ออกสู่สายตาผู้อ่าน ก็ถือว่าเราเป็นที่ยอมรับในระดับหนึ่ง หากแต่คิดว่าหนังสือมีไว้อ่าน การที่กาะเกะเยี้ยจะได้รับการยอมรับ หากไม่นับรูปแบบหน้าตาของหนังสือ หรือความพร้อมของกองบรรณาธิการแล้ว หัวใจหลักอื่นๆ ย่อมขึ้นอยู่กับ 'คนเขียนและคนอ่าน' เป็นสำคัญ

และขณะนี้ก็มีต้นฉบับนอนรอพิมพ์อยู่ เฉพาะปี 2556 นี้ ประมาณ 10 เล่ม มีกวีนิพนธ์ 3 เล่ม สารคดี 3 เล่ม นวนิยาย 2 เล่ม อยู่ในขั้นตอนการพิจารณา และ

หนังสือวิชาการ 2 เล่ม ที่เตรียมจัดพิมพ์เผยแพร่

กาะเกะเยี้ยชอบทำนาคามากกว่านาหว่าน

พอดูมาถึง เสน่ห์อะไรของ กาะเกะเยี้ยสำนักพิมพ์ ที่ทำให้พี่น้องนักเขียนอยากจะทำหนังสือให้มัน พวกเขาตอบว่า สิ่งหนึ่งที่ทั้งพวกเขาและพี่น้องรับรู้ คือ พวกเขาไม่ใช่พ่อค้า หากแต่ทำงานด้วยหัวใจ ได้ทำงานที่รัก สร้างความฝันตัวเองและหล่อเลี้ยงฝันของทุกคน หนุนเสริมให้ความฝันในทางวรรณกรรมของทุกคนได้มีพื้นที่ในการออกมาโลดแล่นในพื้นที่สาธารณะกว้างขวางมากยิ่งขึ้น ซึ่งเชื่อว่ามันเป็นกระบวนการหนึ่งในการสร้างทางเลือกของการสร้างและเสวยวรรณกรรมด้วยเช่นกัน

และหากให้มองไปข้างหน้า เป้าหมายของกาะเกะเยี้ยคืออะไร พวกเขาบอกว่า เป็นสำนักพิมพ์ที่พร้อมจะเป็นที่ปรึกษาของคณกรักหนังสือ เป็นที่เลี้ยงดู ปุ่มเพาะรักษาความฝัน เพราะเชื่อว่าคนที่เขียนหนังสือ ควรมีโอกาสให้สังคมได้รับรู้สิ่งที่คิด สิ่งที่เขียน นั่นก็นับเป็นความสวยงามมากแล้ว พวกเขาเพียงเลี้ยงให้เติบโต โดยทำเป็นรูปเล่ม มากกว่าจะเป็นเพียงต้นฉบับที่ติดค้างเป็นไฟล์ในเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือเป็นเพียงกระดาษเปื้อนหมึกที่มีศิลปินหีบหุ้มม รอเวลาให้เก๋ ทั้งหมดนี้จะได้ออกเล่าเรื่องราวอย่างภาคภูมิใจ

หากเปรียบพวกเขาเป็นชาวนา คงต้องบอกว่า กำลังเรียนรู้กระบวนการทำนา ชอบทำนาคา มากกว่านาหว่าน ชอบทำนาปีมากกว่านาปรัง และที่สำคัญ ยังมีกล้าพันธุ์ดีอีกมากมายที่รออยู่ หากมีที่ดินสักผืน เชื่อว่าจะสร้างฝันอันน่ารื่นรมย์ให้ทุกท่านได้แวะมาทานข้าว พักเหนื่อย และยิ้มให้กันได้กว้างขึ้น ■

บ้าย บาม มีความตั้งใจสูง

ในส่วนของผู้เขียน เจ้าของผลงานที่ใช้บริการสำนักพิมพ์กาะกะเยี้ยมาอย่างต่อเนื่อง และคลุกคลีกับคนทำหนังสือกลุ่มนี้มาโดยตลอด อย่าง **สุขุมพจน์ คำสุขุม** ซึ่งปีนี้ก็มีผลงานของเขาส่งเข้าชิงซีไรต์ ถึง 2 เล่ม คือ บ้านในหมอก และรากของเรา เงาของโลก บอกว่า สาเหตุที่เขาวางใจให้กาะกะเยี้ยทำหนังสือให้ เพราะ

"เป็นเรื่องที่คุยกันกับทีมงานกาะกะเยี้ยไว้นานแล้ว ซึ่งเราก็เหมือนพี่น้อง พี่พวาคายกันแทบทุกเรื่อง งานของผม / ชื่อชั้นของผม ไม่ได้ยิ่งใหญ่อะไร รู้สึกเขินๆ ที่จะต้องฝากผีฝากไข้กับสำนักพิมพ์ใหญ่ๆ ที่อื่น สำหรับกาะกะเยี้ย เราเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จะเป็นสุขหรือเจ็บปวด เราพร้อมจะรับชะตากรรมร่วมกัน อีกทั้งกระแสการอ่านที่บ้านเราทำให้รู้สึกว่าความหวังเหลือน้อยเต็มที..."

"ผมเลือกที่จะให้ออกาสสำนักพิมพ์เล็กๆ ด้วยตัวของผมเอง โดยคิดว่า สำนักพิมพ์ใหญ่ เลือกนักเขียนได้ ฐานดีแล้ว โอกาสเยอะแล้ว นักเขียนน้อยโนเนมอย่างเราซึ่งไม่ได้ลงทุนอะไรมากมาย ขอเลือกให้ออกาสสำนักพิมพ์โนเนมด้วยกัน น่าจะเป็นสิทธิ แต่ก็ไม่ได้ปฏิเสธสำนักพิมพ์ใหญ่ ถ้าคุณกล้าหาญพอที่จะเสี่ยงเจ๊งกับงานของนักเขียนที่ชื่อสุขุมพจน์ ก็ลองบอกมา...ผมยินดีคุยด้วยและพร้อมให้ออกาสถ้าถูกต้อง (555)"

ส่วนเสน่ห์ของสำนักพิมพ์เล็กๆ อย่างกาะกะเยี้ยนั้น เขา

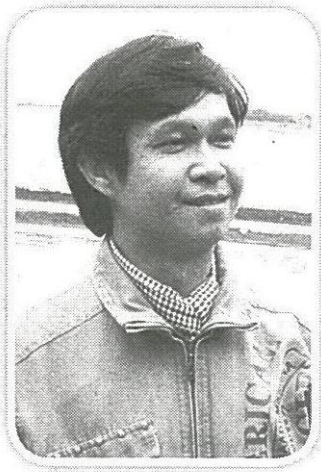
บอกว่า "ง่าย งาม มีความตั้งใจสูง... คุยกันได้ทุกเรื่อง ฟังทุกเสียง ไม่มี นายทุน ทุกคนพร้อมจ่าย และต้องจ่าย (ถ้าจำเป็น) กำหนดแนวทางหนังสือ รูปแบบ ศิลปกรรม ช่วยกันทำทุกเรื่อง

ทุกขั้นตอน วิพากษ์วิจารณ์ กิน นอน ทุกข์สุขด้วยกัน เรียกหาที่ง่าย ไม่คุยเรื่องรำรวย ทำทุกอย่างด้วยใจรักที่จะทำ"

ที่ผ่านมา เขาเพิ่งเคยมีโอกาสร่วมงานกับกาะกะเยี้ยมา 2 เล่ม คือเล่มที่ส่งซีไรต์ปีนี้ โดยหนังสือรวมบทกวี 'บ้านในหมอก' เคยได้รับรางวัล เซเว่นบุ๊คอวอร์ด 2555 มาก่อน ส่วนผลงานที่ส่งเข้าประกวดซีไรต์ เขาบอกว่า คาดหวังกับรางวัลอยู่บ้าง เหมือนๆ ชาวบ้าน..เพราะถ้าไม่หวัง ไม่รู้จะส่งทำไม แต่ไม่ได้หวังจนกินไม่ได้นอนไม่หลับ

นั่นคือปากคำของ สุขุมพจน์ คำสุขุม ที่เคยมีผลงานในรอบ 7 เล่มสุดท้ายซีไรต์มาก่อนแล้ว จากสำนักพิมพ์เล็กๆ อย่าง 'พอเพียงพริ้นติ้ง' เมื่อหลายปีก่อน จากผลงาน 'สายรุ้งของความรัก' ■

เล่นห้ขอบกาะะเยี่ย คือความเป็นคนท้อบถัน

ในขณะที่นักเขียน
อีกคน ซึ่งเป็น
หนุ่มมหาสารคาม
อย่าง **วัฒนา ธรรมกูร**
บอกว่า สาเหตุที่เขาเลือก
สำนักพิมพ์กาะะเยี่ย
พิมพ์ผลงานนั้น "เพราะ

ถ้าไม่ไว้วางใจกาะะเยี่ย แล้วจะให้ไว้วางใจใคร เพราะน้องๆ
ทีมงานกาะะเยี่ยก็ล้วนแล้วแต่คนกันเองทั้งนั้น ที่สำคัญ
พวกเขาล้วนเจริญเติบโตจากการบ่มเพาะประสบการณ์
ชีวิต การอ่าน การเขียน และใช้ชีวิตอยู่ที่นั่นมานานแล้ว
นานกระทั่งเกิดความผูกพันถึงขั้นว่า อาจจะทอดทิ้งกันไม่
ได้เลย มองอีกนัยหนึ่ง พวกเขาล้วนเป็นผลผลิตจากเมือง
มหาสารคามด้วยกันทั้งนั้น...

"ขณะเดียวกัน ผมเองก็เป็นคนในท้องถิ่นนี้ ในฐานะ
รุ่นพี่ทางแวดวงวรรณกรรมที่น้องๆ ยังคงเห็นคุณค่าอยู่บ้าง
บ่อยครั้งผมก็ถือวิสาสะตอบแทนน้องๆ ไปตามกำลังเท่าที่
มี ไม่นิ่งดูด้วยกัน ถัดจากยุคพอเพียงสำนักพิมพ์เมื่อสิบกว่า
ปีที่แล้ว มาถึงยุคปัจจุบันนี้ ก็มีเพียงกาะะเยี่ยนี้แหละ ที่มุ่ง
มันตั้งใจ และดูเหมือนจะก้าวหน้าเป็นรูปเป็นร่างกว่าพวกผม
ในยุคก่อนเสียอีก เพราะฉะนั้น ในเมื่อเขาไวใจเรา แล้วทำไม
เราจะไม่ไวใจเขาละครับ"

ส่วนเสน่ห์ของ กาะะเยี่ย เขาบอกว่า "คือความเป็นคน
ท้องถิ่นใจครับ พวกเขาไม่กั้นไม่กั้นคนหรอกครับ แต่ถึงจะมีไม่

ก็คนนี้แหละ พวกเขาที่มีชีวิตองงามอยู่กับศิลปะวรรณกรรม
ด้วยกันทั้งสิ้น ข้อสำคัญ กาะะเยี่ยมีจุดยืนที่ชัดเจนต่อการ
ผลิตหนังสือเป็นอย่างดี โดยเฉพาะมุ่งนำเสนอผลงานจาก
ท้องถิ่นโดยคนท้องถิ่นด้วยกันเอง อันนี้ถือว่าตอบโจทย์ได้
ถูกใจผมมากเลยครับ"

ส่วนที่ผ่านมา เขาเคยร่วมงานกับกาะะเยี่ยมาที่เล่มแล้ว
นั้น เขาบอกว่า "สองเล่มครับ เป็นบทกวีทั้งสองเล่ม เล่ม
แรกชื่อ 'ทางใบไม้' พิมพ์เมื่อปี 2554 เป็นงานใหม่ทั้งหมด
จะออกไปทางกระแสสำนักสะท้อนสังคมนิยมชีวิต ส่วน
อีกเล่มชื่อ 'เปลือย' พิมพ์เมื่อต้นปี 2556 นี้เองครับ เป็นงาน
ที่ทยอยเขียนเก็บไว้ และก็เขียนขึ้นใหม่เพิ่มเติมด้วย ภาพ
รวมเนื้อหาก็ดูเรียบร้อยจากหนักไปถึงเบา มีอ่อนเพลาลมหายใจ
ไม่ให้ผู้อ่านรู้สึกอึดอัดจนเกินไปด้วยครับ ว่ากันตั้งแต่ทางโลก
ถึงทางธรรมเลย"

และปีนี้คาดหวังกับซีไรต์แค่ไหน วัฒนา บอกว่า "ก็คาดหวังบ้างตามประสาปุถุชนแหละครับ อยากให้หนังสือของ
ตัวเองเดินทางไปให้ไกลที่สุดทั้งนั้นแหละ แต่ถึงอย่างไรเราก็
ควรให้เกียรติกรรมการด้วย ต้องยอมรับผลการตัดสิน ถึงที่
สุดแล้วเรื่องนี้ผมควรถือ 'อุเบกขา' มากกว่านะ ปล่อยให้กวี
นิพนธ์พลั่วไหลไปกับสายลมและสายน้ำตามธรรมชาติบ้าง
ก็ได้ ถือว่าลมหายใจของเราได้หายใจอย่างซื่อสัตย์ที่สุดแล้ว
รู้สึกอึดอัดพอใจกับผลงานของตัวเองแล้ว และก็พอมีเสียง
ตอบรับที่อบอุ่นหัวใจบ้างแล้ว เพียงแค่นี้ก็ชื่นใจแล้วครับ" ■